

Conclusions de la sessió sobre la IATE

MIREIA TRIAS I FREIXA
Societat Catalana de Terminologia

L'objectiu de la SCATERM en organitzar aquesta sessió de presentació i debat sobre la base terminològica multilingüe IATE era, com reflecteix el títol, esbrinar si la IATE és un recurs útil per a la traducció. Per a poder respondre a aquesta pregunta calia disposar del màxim d'informació possible. Per aquest motiu, vam convidar Paula Zorrilla, gestora de la IATE al Centre de Traducció dels Òrgans de la Unió Europea, perquè presentés la nova versió de la plataforma, i també representants de diversos perfils d'usuaris d'aquest recurs.

Després de sentir totes les intervencions, la conclusió és clara i unànime: sí, la IATE és un recurs útil per a la traducció. Tal com va recordar Teresa Cabré, presidenta de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans,¹ en la inauguració de la sessió, la IATE s'actualitza permanentment i no només està pensada per a traductors, sinó també per a altres professionals (com ara redactors o experts en la matèria). Paula Zorrilla va explicar que l'actualització de la IATE consisteix, d'una banda, a afegir fitxes i, de l'altra, a revisar les existents (se'n corregeixen els errors, s'hi afegixen noves informacions —com equivalències en llengües que hi manquen, notes d'ús o referències— o se suprimeixen les fitxes si es tracta de duplicats o d'entrades poc precises).

Pel que fa a les millores de la nova versió de la IATE, oberta al públic general el novembre del 2018, cal destacar: la millora de la interfície d'usuari, que és més clara; l'ús del disseny web responsiu, que permet visualitzar la informació correctament des de dispositius diversos; la rapidesa de càrrega dels resultats, que era un dels objectius principals d'aquesta nova versió; la cerca simultània en diversos camps, i la possibilitat de consultar la IATE des de programes de traducció assistida.

1. Quan es va dur a terme aquesta activitat, Teresa Cabré presidia la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC). Des del setembre del 2021, però, ocupa la Presidència de l'IEC.

Però, la IATE podria ser encara més útil? Les opinions dels participants en el debat —tant els ponents de la taula rodona com el públic assistent— també van ser unànimes: sí, podria ser-ho més. La mancança a què tots els ponents van fer referència és el fet que la IATE no contingui terminologia en català. La traductora Carlota Gurt, per exemple, va afirmar que la IATE és un recurs essencial quan es tradueixen textos de normativa europea o dels àmbits financer, jurídic o econòmic, però que, per al cas del català, s'ha d'utilitzar com a «font d'inspiració», és a dir, per a veure què fan les altres llengües. La terminòloga del TERMCAT Marta Grané, que va parlar de l'ús de la IATE des del punt de vista terminològic (i no des de la traducció), va coincidir amb Gurt i va assegurar que aquesta base de dades és una «eina d'inspiració» en àmbits com el dret, la política europea o aquells en què apareix nova legislació. En el cas del TERMCAT, la IATE s'usa per a valorar els equivalents en llengües no catalanes. D'altra banda, Agustí Espallargas, del Departament d'Assessorament Lingüístic del Parlament de Catalunya, va constatar que en el departament on treballa, com que hi ha traductors i terminòlegs, la IATE és un recurs molt útil, però que ho seria més si hi hagués català.

Paula Zorrilla va respondre a aquesta demanda indicant que la IATE sí que conté alguns termes en català, però que només són visibles per als usuaris interns, un perfil que està reservat exclusivament als treballadors de les institucions europees. En relació amb la possibilitat d'obrir aquesta terminologia a tots els usuaris, Zorrilla es va referir a dos dels principis en què es basa la IATE, que en són les traves principals. El primer és el principi de no discriminació: actualment, la IATE conté només terminologia en les llengües oficials de la Unió Europea i, per tant, si es fa pública la terminologia catalana, s'ha d'obrir també terminologia en moltes altres llengües. El segon és el principi de transparència, segons el qual s'ha d'informar de com s'han obtingut i revisat les dades i, ara per ara, no es disposa de recursos interns per a validar la terminologia de les llengües no oficials.

Zorrilla, però, va exposar que el català és l'única llengua no oficial de la Unió Europea que ha fet propostes per a entrar a la IATE. Dues d'aquestes propostes són projectes de què van parlar Espallargas i Grané. En primer lloc, Espallargas va explicar que, anys enrere, hi va haver una col·laboració entre el Parlament de Catalunya i la IATE: es van traduir uns cent trenta termes de l'espanyol al català, que són alguns dels termes que poden consultar els usuaris interns. La previsió era fer col·laboracions regulars, però, a causa de canvis polítics, aquest projecte no va anar a més. En segon lloc, Grané va explicar que, aprofitant que el contingut de la IATE es va posar a disposició pública per a la descàrrega, el TERMCAT i la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) van treballar conjuntament en un projecte de creació de corpus paral·lels especialitzats que va permetre obtenir més de setze mil candidats a equivalents catalans per a fitxes de la IATE.

Com a conclusió, doncs, la base de dades multilingüe IATE és un recurs molt

útil —especialment, en uns quants àmbits determinats— per a la traducció, el treball terminològic i la redacció de textos especialitzats. Paula Zorrilla va explicar que la voluntat dels responsables d'aquesta base de dades és continuar millorant-ne tant el contingut com la plataforma. Això no obstant, el fet que no contingui terminologia en català és un problema per a tots els perfils d'usuaris que van participar en el debat, que consideren que se'n podria treure molt més profit. Carlota Gurt va proposar que es creés un usuari intermedi (sense els permisos d'edició que tenen els usuaris interns, però amb permís per a consultar termes en llengües no oficials) fins que no es trobin els recursos necessaris per a fer pública la terminologia catalana. Agustí Espallargas va posar èmfasi en el fet que el català és una llengua en què es legisla i que, a més, hi ha moltes entitats que fan treball terminològic i que es mostren disposades i interessades a col·laborar amb l'adaptació al català de la IATE. Marta Grané va coincidir amb aquesta voluntat de col·laboració a què s'acabava de referir Espallargas i va informar que el TERM-CAT havia lliurat a la Unitat de Coordinació de Terminologia del Parlament Europeu (TermCoord) els candidats a equivalents catalans obtinguts del projecte dut a terme amb la UOC. Així, doncs, la sessió va acabar deixant clar que la IATE és un recurs útil per al català i que els usuaris d'aquesta llengua estan disposats i interessats a col·laborar perquè encara ho puguin ser més.